

A thick, yellow brushstroke graphic that starts at the top left, curves downwards, and then angles towards the bottom right, ending near the author's name.

Flâneuse De l'Europe

Mette Kit Jensen

Flâneuse De l'Europe

– Fortællinger fra europæiske storbyer

En audio walk og en bog

Marts-September 2014

Af Mette Kit Jensen, www.mettekijtjensen.dk

i samarbejde med Museet for Samtidskunst

Tekster

Flâneuse De l'Europe af Mette Kit Jensen

Efterskrift af Sanne Kofoed Olsen,

Direktør Museet for Samtidskunst

Billeder

Objekter, fundne og indkøbt i Athen, Berlin, København, Paris, Rom og Stettin, modereret af Mette Kit Jensen med hjælp fra Marie-Louise Kristensen

Design

Pulsk Ravn

Foto

Marc Fluri

Litterær Konsulent

Claus Handberg Christensen

Korrektur

Trine Kit Jensen

Trykkeri

Clausen Grafisk

Audioguide speak

Louise Witt-Hansen

Mette Kit Jensen

Lydteknikker

Krister Moltzen

Kuratorer

Sanne Kofoed Olsen, Helen Nishijo Andersen

Projektet er støttet af Statens Kunstråds Billedkunstudvalg, Roskilde Kulturpulje, Nordea Fonden

Stor tak til Det Danske Institut i Rom, Det Danske Institut i Athen, Chris Christiansen, Nanna Gro Henningsen, Mette Song Mynster, Jørgen Ole Jensen, Bent Olsen, Paul Kristensen Schäfer, Skildpadden Fru Knold

PARIS

Jeg kom gående ned af Boulevard Haussmann læsende i "Turen går til Paris". En velklædt herre nikkede anerkendende i min retning: "Madame, vous êtes jolie et intellectuelle!", sagde han. Jeg smilede venligt og fortsatte i retning mod stormagasinet Lafayette.

På et gadehjørne sad en blond tigger med et bulet papkrus foran sig. Han var iført en t-shirt påtrykt teksten "GAME OVER". Selv om han havde en hvid papirkokkehue på som solhat, var hans næse helt rød, og han sad med et fjoget smil som antydede, at han ikke helt havde forstået situationens alvor.

Indgangen til det fine magasin var blokeret af tre store turistbusser. Det myldrede med asiatisk udseende personer, som jeg i første omgang antog var japanere. Inde i bygningen var de overalt, de talte højt og begejstret med hinanden. De stod i grupper på 10-15 stykker, omkring rejseledere som rakte kulørte brochurer ud til de ivrige hænder. I afdelingen for accessories havde de fordelt sig ved alle stande under den smukke gamle hvælving med glasmosaikker. Til min store overraskelse var ekspedienterne også asiater og konverserede kunderne på deres eget sprog.

Jeg fik øje på en fornem læderpung, som havde samme facon som et revolveretui. Den franske ekspeditrice tog den op og viste mig, at der nede i pungen lå en lang guldkæde som kunne monteres i guldbøjlen til låsen, således at man kunne bære den over skulderen eller på tværs hen over brystet som et rigtigt våben.

Jeg spurgte hende, hvorfor der var så mange japanere i varehuset. "Madame, det er ikke japanere. Det er kinesere". Hendes stemme kunne ikke skjule en smule frustration. "De kommer for at købe franske mærkevarer, som man ikke kan få i Kina. Især CHANEL er de interesserede i. Rejseselskabet får store rabatter til deres gæster, fordi de skaffer så mange kunder. Af samme grund er her blevet ansat en masse kinesiske ekspedienter. Fordi kinesere kun taler kinesisk".

NORDEA
FONDEN

STATENS
KUNSTRÅD
DANISH ARTS COUNCIL

Jeg overvejede et kort øjeblik at købe pistolpungen, men mærkede at jeg skulle på toilettet og skyndte mig videre.

Da jeg endelig fandt dametoilettet opdagede jeg, at der også her var en lang kø af kinesere. Da det blev min tur, var toiletrullen helt tom. Jeg sad en tid og ledte i min håndtaske efter papirlommetørklæder og lyttede til de høje kinesiske kvindestemmer gennem døren.

Odeur

HAMBURG

Det var et pænt kvarter med grønne områder, cafeer og specialbutikker. Folk hilste høfligt på hinanden, når de passerede forbi i Eimsbüttel.

Ældre velklædte damer handlede i butikkerne. Deres hår var farvet og permanentet, frakker og spadseredragter i tonede farver hørte til etiketten. Mange gik ligefrem med hat, som det hører sig til for kvinder over 70 i pæne tyske byer.

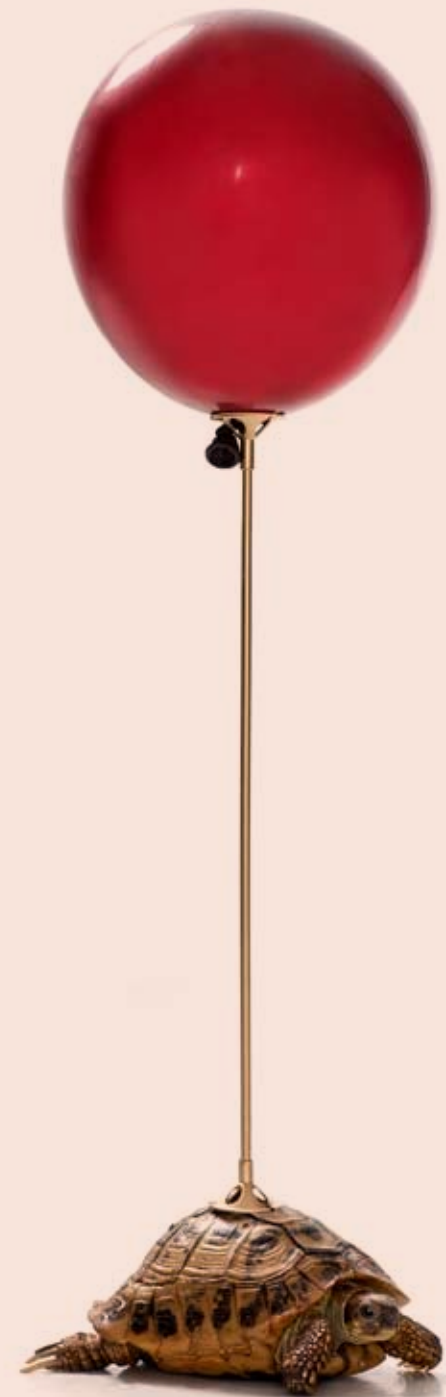
Frau Schmidt skilte sig ved første øjekast ikke ud. En lille dame omkring de 75 år. Hun var altid pæn i tøjet, velsoigneret og diskret elegant. Hun spadserede adstadigt gennem gaderne med sit indkøbsnet. Hun adskilte sig kun fra de andre damer ved at spadserere mere og længere. Af og til stoppede hun dog op og brød ud i spontan jodlen: Joodeloo, Joodeloo.

Hendes optræden blev udvidet den dag hun begyndte at traske rundt i kvarteret med en grøn ballon i snor, som matchede farven på hendes spadseredragt. Hun bar den rundt med samme selvfølgelighed, som andre mennesker ville lufte en hund. I flere dage blev den omhyggelig promeneret på gader og stræder, indtil luften var sevet så meget ud af den, at den ikke længere kunne holde sin egen vægt. Hun gjorde ophold på udvalgte steder, poserede og brød ud i munter jodlen og fortsatte derefter sin indkøbstur.

Hun var allestedsnærværende uden dog nogensinde at være til stede. Af og til virkede hun helt normal, som den gang hun stod i køen foran mig i banken. Hun rakte bankbogen frem mod den høflige bankmand og bad om at måtte hæve 100 DM. Han gik hen til sit skrivebord, tastede noget ind på computeren og kom tilbage til skranken: "Desværre Frau Schmidt, de har uorden i deres økonomi, der er ikke penge nok på kontoen til at vi kan overføre betalingen af deres husleje, og derfor er det desværre ikke muligt at udbetale penge til dem".

"Jodelooo", udbød Frau Schmidt.
"...Jeg beklager meget, men vi har vores regler",
fortsatte bankmanden.
"Jodelooo", sagde Frau Schmidt.
"Jeg er virkelig ked af det", sagde han.
"Jodeloo", svarede Frau Schmidt med et smil:
"Musik macht froh!"

Hun samlede indkøbsnettet op fra gulvet drejede rundt
og forlod banken med en høj jodlen.

Dell'aria

ROM

Jeg flanerede ned ad Via del Corso. Kiggede rundt på de elegant klædte mænd og kvinder. Det var tydeligt at se, hvem der var lokale og hvem der var turister, selv om de fleste af os gjorde os umage. Der var amatørerne, og så var der de rigtig professionelle – romerne. Intet under at det tidligere havde været indføjjet i ægtepagter, hvor mange gange om ugen manden havde pligt til at køre frem og tilbage på Corsoen i karet og vise konen frem i hendes fineste tøj.

De mange modebutikker lokkede og jeg blev suget ind af en glasdør, hvor der lå en stabel bluser i årets petroleumsblå farve. Ekspedienten holdt en af dem op. Der var en lille sløjfe på, og den så ud som om den var syet til en dukke: "Fleksible size, Signora. One size, fits all, it is stretch!", sagde han og hev ud i den. Jeg smilede høfligt forlod butikken og fortsatte ned af gaden.

Mit mål var at besøge Pasquino, den talende statue på Piazza Pasquino. Statuen havde fået navn efter en rapkæftet skrædder og havde tidligere stået foran et mondænt modehus et andet sted i kvarteret, inden den blev flyttet til sin nuværende plads. Legenden om statuen er, at den taler, kritiserer byens velhavere, politikere og paven. Tidligere var der dødsstraf for at lytte til den. Den virkelige historie bag er, at folk lagde sedler med politiske protester i munden på den.

Jeg daskede videre ned ad gågaden opslugt af uendelige spejlinger af sko, tasker og kjoler – et scenario som dog blev brudt hver gang, jeg kom til et gadehjørne. Her holdt der politibiler fyldt med bevæbnede mænd, et brutalt sceneri som stod i skarp kontrast til de udstadsede folk på lørdagsindkøb.

Hist og her så man dog grupper på 5-6 unge mennesker med sammenrullede røde faner, som ventede på bussen. Om eftermiddagen skulle der være protester mod finansverdenens grådighed og social ulighed. Arrangørerne var den internationale protestgruppe "Indignati", "De Indignerede".

Jeg drejede af og nærmede mig stedet, hvor jeg havde fået fortalt at Pasquino stod på hjørnet til det romerske bymuseum. Han var temmelig ramponeret, knapt genkendelig som figur og han holdt et falleret fragment af en torso i sine arme. Munden og øjnene lignede noget, som nogen havde forsøgt at skrabe ud med en ske. Ansigtstrækkene var fuldstændig udviskede efter adskillige og voldsomme forsøg på at stoppe hans ytringer. Jeg stod og kiggede på hans opløste ansigt i lang tid. Jeg sagde ingenting, og det gjorde han heller ikke.

Senere på dagen var der sort røg over byen. Demonstranter havde sat ild til forsvarsministeriet og adskillige modebutikker.

Burning City

KØBENHAVN

Jeg sad og slappede af på en bænk. En beruset kvinde i 30'erne kom hen til mig: "Giver du ikke nogen penge. Jeg trænger til at få noget at spise."
Jeg svarede: "Desværre, jeg har ingen penge."

Kvinden blev rasende, råbte mig **MEGET HØJT** ind i hovedet: "Kender man typen? Bruger det hele selv og vil ikke dele med andre!"

Der blev helt stille omkring os, folk vendte hovedet og kiggede bebrejdende på mig, alt imens kvinden vendte ryggen til mig og trampede væk.

Jeg sad et stykke tid på bænken, dagdrømte og stirrede frem for mig. Pludselig så jeg, at kvinden stadig kredsede rundt omkring mit bænk. Langsomt kom hun nærmere, men stoppede op hver gang jeg kiggede i hendes retning.

Der gik lang tid inden hun igen stod foran mig og kiggede mig direkte ind i ansigtet:

"Det må du fandeme undskylde, jeg har kigget på dig i lidt længere tid nu. Jeg kan godt se nu, at det tøj du har på ikke er dyrt. Der er jo bare noget, du har købt i nogle billige butikker."

Ein Lächeln

ISTANBUL

"Can I help you, madam?"

"Nej, jeg står bare og beundrer deres smukke butik. Hvor er den flot!"

"Kom indenfor Madam, jeg har det allersmukkeste herinde."

"Ok!"

"Kom med herved bagerst i butikken. Her er det skønneste"

Jeg fulgte efter og prøvede at finde de varer, som var genstand for hans lovprisning. Han pegede ned på den bagerste væg og jeg granskede hylderne i reolen. Som i resten af butikken var der ris, krydderier, parfumer og krukker.

"Øh, jeg forstår ikke helt hvad de mener?"

"Jo madam kig nu ordentligt efter." Han nikkede i retning mod bagvæggen.

I det øjeblik gik det op for mig at den bagerste væg var beklædt med spejlglas. Jeg stirrede ind i mit eget spejlbillede.

"This madam, is the most beautiful thing I have ever seen!"

Jeg begyndte at grine, roste ham for hans opfindsomhed og skyndte mig ud af butikken inden han fik solgt mig noget, jeg ikke havde brug for.

På vej ud rendte jeg ind i en lille buttet mand:

"I sell love tea!" råbte han.

"How does it work?" spurgte jeg.

"Do you wanna try?"

Jeg vendte om, besluttet på at forlade bazaren.

Manden fra den første butik havde nu lagt sig ned på de kølige marmorfliser. Han kiggede op på mig med et indsmigrende smil, mens han ved at bevæge to fingre legede, at hans hånd var en person, som spadserede ind i boden: "Please Madam, come to my shop!"

Jeg gik udenom ham, kæmpede mig gennem de smalle passager. Overalt forfulgt af stemmer: "Special price for you, Madam!". Jeg for vild i gangene. "Please madam, come to my shop!" Jeg var begyndt at gå i ring, men endelig fik jeg øje på udgangen.

Jeg slappede af, glædede mig til at komme ud i lyset. Ved den sidste butik stod en tynd melankolsk mand. Han kiggede på mig med et trist blik og trådte et skridt frem:

"Wait a minut, lady, I want to talk to you about my feelings..."

Skyline

ROM

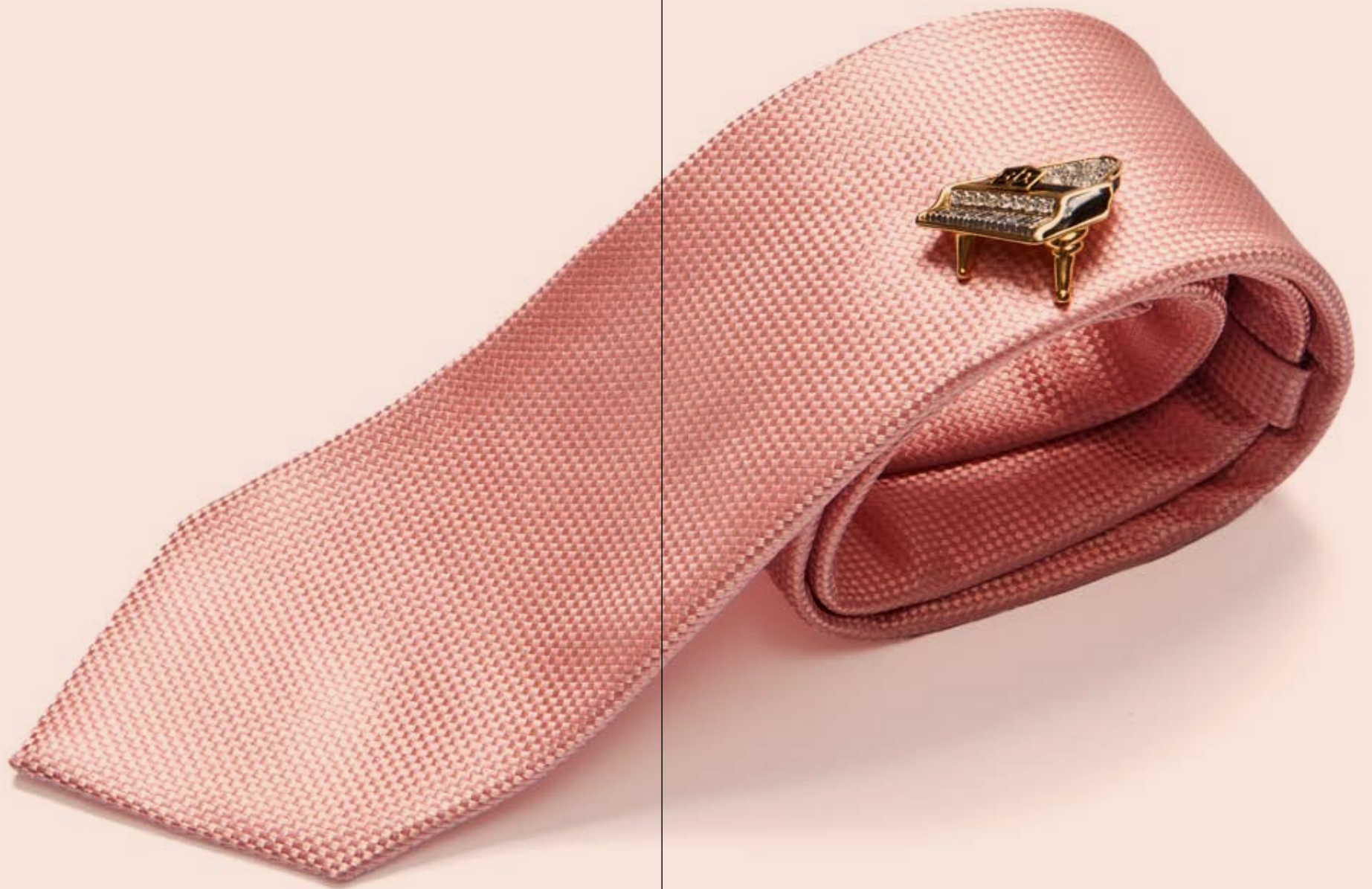
Et stort hvidt og orange skilt med en skildpadde på læner sig ud over fortovet: Il Tartarughino, restaurant og pianobar. ”Vi serverer også frokost hver dag”, står der på et mindre skilt i vinduet. Jeg er gået forbi flere gange, men først i dag passer tidspunktet med, at jeg også er sulten.

Jeg går ind i restauranten og bliver budt velkommen af en tjener i hvidt tøj. Han følger mig ind i lokalet, som også er indrettet helt i hvidt. Bænkene langs med væggene er polstret med hvidt læder. Ryglæne er så høje, at de udgør paneler, der nærmest ser ud som om, at de er presset fast til væggen af de store læderknapper. På endevæggen er der et meget stort spejl, der fordobler rummets kølige elegance. I et hjørne er en forgyldt gipsskulptur af en skildpadde placeret ovenpå et hvidt klaver.

Jeg er den eneste gæst i lokalet, får anvist et bord og udleveret et menukort. Jeg bestiller en salat og en flaske mineralvand. Tjenerne forlader rummet med min bestilling og efterlader mig med Dean Martin flydende ud af højtalerne. På vej ud til køkkenet stopper han op ved musikanlægget, kigger CD samlingen igennem og vælger et nyt stykke musik, inden han forsvinder. Musikken starter, mens jeg venter på maden. ABBAs greatest hits fylder rummet.

Efter at have serveret min mad trækker tjeneren sig høfligt tilbage til et hjørne af lokalet. Jeg spiser langsomt salaten, mens jeg diskret studerer mit eget spejlbillede på endevæggen:

”See that girl, watch that scene, she is the dancing queen...”

Attacher

KØBENHAVN

”Hvis jeg ikke er opmærksom, så stiller folk deres cykler op ad pølsevognen”, sagde damen i pølsevognen, ”og faktisk er det kun forbeholdt mine kunder at parkere her.”

Jeg spiste min ristede pølse og lyttede til hendes beklagelser. Hun var temmelig irriteret: ”I gamle dage markerede kommunen ens område med hvid maling nede på fortovet, men nu er det sparet væk. Så må man selv kæmpe for sit territorium. Faktisk har jeg næsten to meter hele vejen rundt om pølsevognen, som er mine.

Engang prøvede jeg at markere arealet med elastikbånd, som jeg spændte ud mellem træerne, lygtepælen og det der skilt”. Hun nikkede i retning af et skilt, hvorpå der stod: Henstilling af cykler forbudt. ”Tænk, så var der en cyklist, som var fræk nok til at banke på ruden og bede mig fjerne snorene, så hun kunne komme forbi. Jeg fortalte hende, at det ikke var tilladt at cykle på fortovet, men hun var ligeglad. Hold kæft, hvor blev jeg sur.”

Jeg spiste det sidste af pølsen. Damen var i gang med at lægge nye røde pølser på grillen. Nede på fortovet hoppede en due rundt og spiste ristede løg af brostenene.

”Engang var der nogle, som havde stillet deres cykler op ad bagsiden af vognen, så udgangen var helt blokeret”

Jeg tyggede om munden og kiggede på den kraftige dame: ”Måtte du så kravle ud af vinduet?” ”Nej” sagde hun. ”Jeg skal sgu nok sørge for at komme ud, om jeg så skal sparke de der cykler i småstykker.”

Jeg dyppede det sidste stykke af pølsebrødet i ketchuppen, spiste det, tog en serviet og tørrede mine fingre. Jeg ønskede damen en god dag og fortsatte ned af gaden.

Mask

STETTIN

"I'm so happy to see you. You always feel so much safer, when you know where your group is! Then you know you are on the right track."

Jeg nikkede venligt til han, genkendte ham som japaneren fra Stettin-toget. Jeg vidste dog ikke at vi havde en "gruppe". Nu ventede vi på toget fra Angermünde til Berlin. Han fortsatte: "Do you think they have a bathroom here?" Jeg pegede over mod stationen: "Probably over there". Han forsvandt hen ad perronen og hen til trappen. På vej ned krydsede han et ældre tysk ægtepar, som var på vej op. Manden gik i min retning og satte sig ved siden af mig på bænken, mens konen gik frem og tilbage i den sidste solstribе.

Den gamle mand var iført en hjemmestrikket pullover. Han stillede sin trolley på højkant og begyndte at hive ting op af håndtasken og arrangere dem sirligt på det interimistiske bord: En flaske med tomatjuice, en gennemsigtig plastikdåse, der tidligere havde indeholdt ristede løg og som nu var fyldt op med fem pillede hårdkogte æg – samt en filmdåse med salt. Derefter fremdrog han en aluminiumspose, som tidligere havde været fyldt op med kaffe. Nu var der en stabel sammenklappede rugbrødsmadder med smør indeni.

Antallet af madder passede præcist til størrelsen på posen. Han åbnede beholderen med æg og mens en svag rådden duft bredte sig, begyndte han at spise æggene med samme omhu, som han havde pakket ud. De blev sirligt strøet med salt og slugt sammen med rugbrødet. Da han havde spist tre æg, stoppede konen op foran vores bænk. "Gute Appetit", sagde hun og snuppede et æg. "Tak, det smagte godt", svarede manden: "Jeg gemmer det sidste til toget". Han pakkede langsomt tingene tilbage i tasken, denne gang i omvendt rækkefølge.

Japaneren kom tilbage op ad trappen, i samme øjeblik som toget ankom. Han smilede beroligende til mig. Den ældre herre rejste sig, hev op i håndtaget til trolleyen og gik sammen med konen hen imod togdøren. Da han løftede kufferten op i toget dryssede en smule salt ud over kanten og ned på perronen.

Taschenuhr

VENEDIG

I blomsterbutikkerne i de små gader ved Fundamente Nove solgte de utroligt smukke blomster. Først da jeg kom helt tæt på, opdagede jeg, at de var lavet af plastik. Da jeg ankom med båden til begravelsesøen S. Michele var disse blomster overalt. Gravene på kirkegården var overdådigt pyntet med buketter og billeder af de afdøde.

I den store afdeling med urnepladser var der en labyrint af tre-fire meter høje mure med små rum, som mindede om reolsystemer i et tætpakket bibliotek. Af og til så man en ældre kvinde eller mand kravle op ad en aluminiumsstige med en ny buket til vasen ved siden af det indhuggede familienavn. En kvinde stod med en støveklud, tørrede marmoret omhyggeligt af og rensede skidt ud af rillen på inskriptionen.

I yderkanten af øen var der en lille dør i kirkegårdsmuren. Jeg kiggede ud på en lille kajplads med en gravko og en række containere. Den ene container stod åben og afslørede et bjerg af falmede plastikblomster og blege gule og rosa silkebånd. Bagved skvulpede vandet fra det åbne hav op på kajen.

Bastone da Passeggio

BERLIN

Efter at have stået i billetkøen i ca. 10 minutter på Bahnhof Zoo fik jeg endelig foretaget mine reserveringer og kunne forlade Reisecentrum med frakken over armen, svedende, sulten og træt efter en lang dags traven rundt i Berlin. Da jeg nærmede mig udgangen, kom en ældre mand mig i møde med en blomsterbuket i hånden. Han rakte mig tøvende buketten:

”Renate? Jeg har ventet på dig ...”

Jeg kiggede undrende på ham:

”Der må vist foreligge en misforståelse.”

”Nej, det er mig Hans Peter, jeg havde troet at du ville være kommet med toget en time tidligere.”

”Jamen jeg har jo slet ikke været med toget. Jeg har bare været inde og bestille nogle billetter.”

”Hold nu op”, fortsatte han ulykkeligt.

”Jeg kan jo genkende dig fra billederne. Du kommer en hel time for sent. Jeg havde sådan glædet mig...”

”Det må være en misforståelse. Jeg hedder slet ikke Renate. Jeg er udlænding. Jeg er ked af det, men nu må jeg gå.”

Jeg forlod ham og jeg forlod stationen. Jeg gik ind i den nærmeste cafe og bestilte en sandwich og en kop kaffe.

En tid var jeg koncentreret om at spise. Jeg mærkede, hvordan jeg blev rolig og tilfreds. Jeg tog skoene af nede under bordet, vippede med tæerne, lænede mig tilbage og strakte mig i stolen. Kiggede dovent ud af vinduet og fik øje på manden med buketten udenfor.

Jeg kunne se, at han var forvirret. Hans hånd nærmede sig dørhåndtaget flere gange, hvorefter han fortrød igen. Han blev stående udenfor døren. Jeg blev siddende, selv om jeg havde drukket min kaffe. Jeg havde ikke lyst til at konfrontere mig med ham endnu engang. Han ville jo så gerne have, at jeg var Renate.

Til sidst kom han alligevel ind. Stillede sig bedende foran mig:

”Det er altså svært for mig det her, men kan du ikke bare indrømme, at du er Renate og ikke har lyst til at møde mig alligevel?”

”Jamen jeg er ikke Renate. Jeg havde fortalt Dem det, hvis jeg var. Det lover jeg. De har bare forvekslet mig med en anden. Jeg har ikke noget med Deres historie at gøre. Bare de ville forstå det.”

Han kiggede fortvivlet på mig og hans hånd med blomsterbuketten faldt slapt ned langs siden:

”Er De sikker.”

”Ja, jeg er helt sikker.”

”Ok”, sagde han skuffet. Han lød ikke overbevist:

”Så ha´ det godt... og undskyld.”

”Det er i orden, ha det selv godt. Jeg håber de finder hende.”

Renate

ATHEN

Jeg gik forbi et dyrt konditori i det eksklusive Kolonaki kvarter. Området er et kendt tilløbsstykke for celebrity-spottere. Hvis man er ihærdig nok, kan man være heldig at få øje på en berømt filmstjerne eller en græsk studievært på shoppingtur i en Versace eller Valentino butik. I konditoriets vindue var der en overflod af små fine kager og kunstfærdigt dekorerede tærter. Det var september måned, middagstemperaturen var omkring 35 grader, men ud af den åbne dør strømmede julemusik: "Feeeed the wooorld, feeeed the wooorld, do they know its x-mas time at all?"

Musikken blev hængende i ørene på mig, da jeg drejede rundt om hjørnet for at fortsætte min intensive window-shopping. Jeg blev indfanget af en spejling i en butiksrude. En person med en besynderlig aflang maske, der ragede næsten en meter op over hans hoved, sad på en betonkant og fodrede duer. Jeg vendte hovedet og kiggede nærmere på manden, der var indhyllet i en sværm af fugle. Jeg kneb øjnene sammen i det stærke sollys og langsomt blev det tydeligt, at det jeg i første omgang troede var en maske, i virkeligheden var en stang med lotterisedler. For at beskytte ham mod solen lænede stangen sig mod mandens trætte ansigt og tillod samtidig, at hans hænder var frie til at brække små bidder af et gammelt brød og kaste dem op i luften til duerne, som ivrigt greb dem i farten.

Ingen andre end jeg bemærkede optrinnet. Manden var hensunken i meditation. Et ungt par gik tværs igennem dueflokken og hentede en scooter, som stod parkeret op ad muren ved siden af manden, trak den ud på gaden, gassede op og forlod stedet i en sky af røg. Jeg fortsatte min spadseretur. Da jeg kom ind på Ermou Gaden tog jeg et rutinemæssigt fast tag i min skuldertaske. Alle havde advaret mig mod lommetyve. Jeg havde ikke lyst til at risikere noget og sikrede mig derfor en ekstra gang, at tasken var lukket.

Mit mål var den keramiske samling tilhørende Museum of Greek Folk Art, som befinder sig i en tidligere moske bag Monastiraki Stationen. Jeg åbnede døren og blev budt velkommen af en lille ældre dame, som sad på en stol indenfor døren med en ugeblad i skødet. Da jeg rakte hende mit museumskort lagde hun bladet ned på gulvet og rejste sig for at tjekke kortet:

”Hmmm ... jeg ser du kommer fra Danmark. Sjovt nok sad jeg lige og læste, at der kommer en sæson til med hende Sofie som er kriminalkommissær. Den kommer på en kanal, som jeg ikke har. Men folk siger hun er god”. ”Ja”, svarede jeg: ”Danmark har faktisk lavet en del krimier i de sidste år som er blevet godt modtaget i udlandet.”

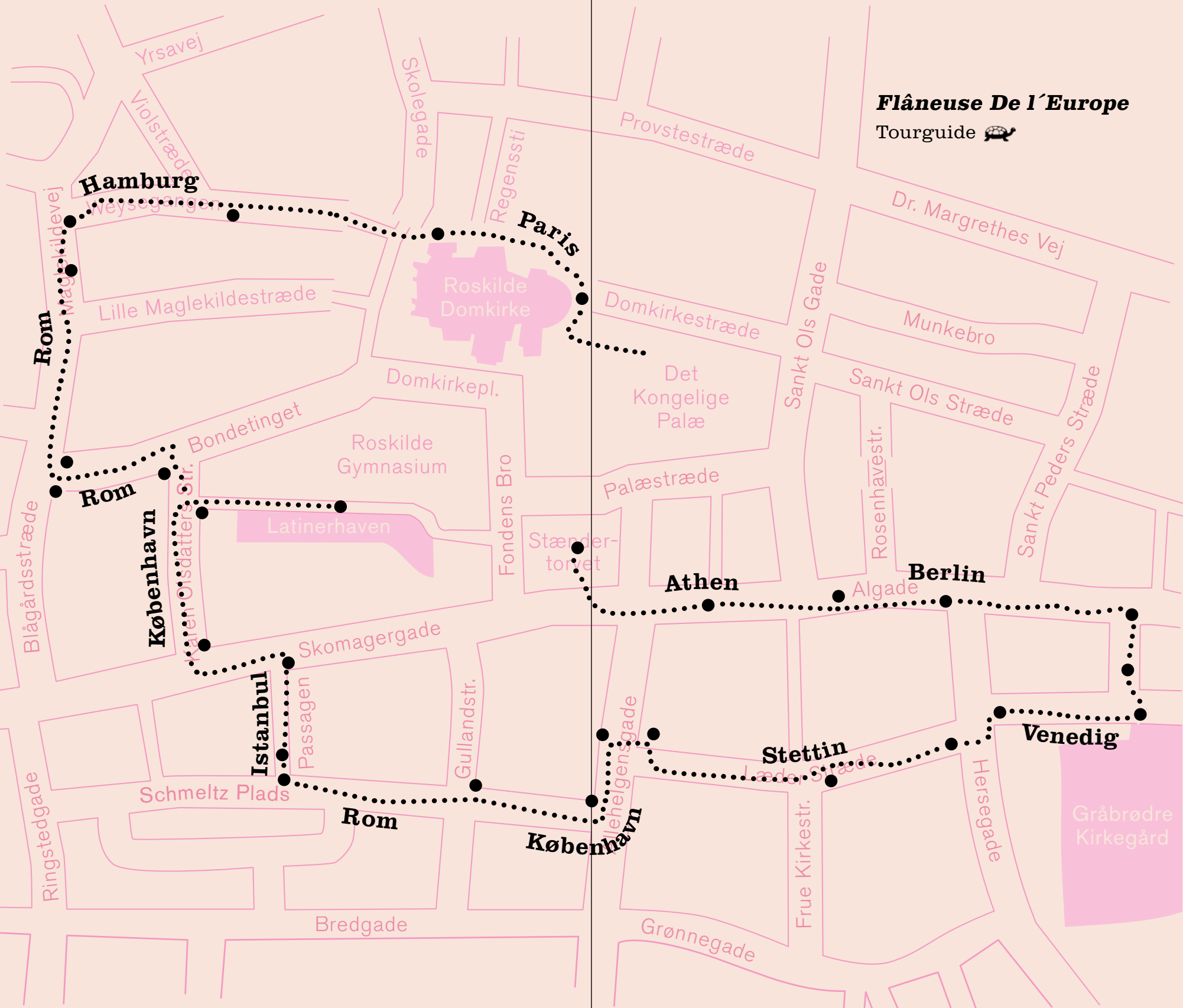
Jeg gik rundt og kiggede på samlingen af naive keramiske figurer og kom til at fnise højt over de pudsige udtryk, som nogen af dem havde. Pludselig stod damen ved siden af mig. Hun kiggede insisterende på mig over læsebrillen: ”Jeg kom lige til at tænke på om I har meget kriminalitet i Danmark? Jeg mener...siden I laver så mange krimier?”

Calzature

Flâneuse De l'Europe

Tourguide 🐢

Flaneuse de l'Europe
Af Sanne Kofod Olsen

*”Menneskemængden er hans rette element,
som luften er for fuglene og vandet er for
fiskene. Hans passion og hans profession er
at blive et med menneskemængden.”*

– Charles Baudelaire; *Le Peintre de la Vie Moderne*, 1963

Flanøsen er omdrejningspunktet for Mette Kit Jensens kunstprojekt *Flaneuse de l'Europe*. Men hvad er en "flanøse" egentlig? Flanøsen er en byvandringsskvinde, der går rundt i storbyen og suger indtryk til sig og lader forskellige ting ske. For at finde ud af, hvad ordet i virkeligheden dækker over, skal vi tilbage til midten af 1800 tallet, hvor flanøren spiller en væsentlig rolle i det moderne storbyliv og i kulturen i det hele taget.

Forfatteren Charles Baudelaire var optaget af flanøren som person. En moderne type, en frihedssøgende sjæl, en kunstner, der bevægede sig rundt i det nybyggede moderne Paris' gader i 1860'erne. Den moderne kunstner, som Baudelaire selv, og de mange malere, der i sidste halvdel af 1800-tallet skildrede det ofte muntre byliv i Paris. Flanøren karakteriseres som en "vandrør", "dagdriver", "levemand", der går rundt i byens gader og observerer livet. Tilfældige ting sker og nye tanker opstår. En tilfældighedens vandring uden nogen forudbestemt retning men med det primære formål at lade sig underholde og inspirere af byens liv.

Flanøren var en "moderne" type, der afspejler den form for moderne liv, der opstod i midten af 1800-tallet med storbyernes opblomstring, industrialiseringen, arbejdslivets forandring, en ny måde at tænke fritidsliv på. Selv i dag er vores hverdagsliv og fritidsliv præget af den måde man begyndte at leve på i 1800-tallet. Ideen om fritid, byliv, en søndag i parken, oplevelser i byen, turisme er begreber, der for alvor begyndte at tage form i 1800-tallet. Dengang blev flanøren beskrevet af Baudelaire som en kunstner og en der skildrer det moderne liv. I dag er det for så vidt noget enhver kan gøre.

Flanøren var dog altid en mand! Langt op i 1900 tallet var det ikke muligt for kvinder at bevæge sig frit rundt i det offentlige rum. Kvinder hørte til i hjemmet og i det tilfælde, at de brugte det offentlige rum var det enten ledsaget af deres mand, i forbindelse med ærinder eller under lignende ordnede forhold. En kvinde, der formålsløst vandrede alene rundt i byen, var en letlevende dame.

Flanøsen er altså et nyt begreb. "En kvinde, der opfører sig som en flanør", står der i et leksikon. Er det så en kvinde, der opfører sig som en mand, kunne man spørge sig selv? Men sådan er det jo ikke helt. Kvinder kan godt bevæge sig frit rundt, i hvert fald de fleste steder i verden. Alligevel handler Mette Kit Jensens projekt også om at gøre en historisk manderolle til en kvinderolle både som flanør og som kunstner.

Mette Kit Jensen giver i kunstprojektet "Flaneuse de l'Europe" et bud på, hvad en flanøse er, hvordan hun ser ud og hvordan hun bevæger sig igennem byen. Fotografier af en række genstande, der kan ses i denne bog, kendetegner flanøsen. Hun er en dandy. En forfængelig type, der har klædt sig fint på til dagens vandring i byen, som også flanøren gjorde det i 1800-tallet. Og tempoet. Tempoet skal være så langsomt som skildpaddens. Der skal være tid til at se, dufte, opfange og måske også blive set på sin vandring rundt i byen.

I Roskilde-udgaven af "Flaneuse de l'Europe" er det blevet til et lydværk, hvor publikum selv kan være flanøsen eller flanøren. Gennem en audio guide ledes publikum gennem Roskilde by, men kommer også mange andre steder hen. Der er fortællinger om vandring i store byer som Athen, Rom og Istanbul, hvor Mette Kit Jensen har været flanøsen og ladet sig flyde med og lede igennem byerne med tilfældigheden som det eneste faste udgangspunkt. I Roskilde kan man opleve denne vandring, der vil tage publikum langt væk fra Roskilde. Det er en rejse gennem tanken, hvor der skabes associationer og fortællinger til andre steder i verden.

Maison de Tortue

